

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a bezloga sve polvari“ Nar. Posl.

Izlazi svaki 1. i 16. dan mjeseca.

UREDNIČTVO I ODPRAVNIČTVO

nalaze se

Tipografa Fiegl di C. Amati, v. della Zonta, N. 7.

Preplata s poštarinom stoji 2 for., a seljako samo 1 for. za cijelu godinu. Razmerno 1 for., a seljako 50 novč. za pol godinu. Izvan Carovine rize poštarina. Čak se najlo najmanje 8 seljakah to su voljni, da im list šaljeno svim ukupno 1 od jelaldu zavojem i imenom, davat čeno za 70 novč. na godinu svakomu. Novot se šalju kroz poštarsku *Zavojnici*. Ime, prezime i najbližu Poštu valja jasno označiti. Komu List ne dolazi na vrijeme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se neplaća nikakva poštarina, napisar izvana *Reklamacija*. Tko List prima i čita, ako je pošten, ga i plaća.

Pisma se šalju plaćena poštarine. Višiti, dopisi i drugi spisi štampaju se ili a otkupiti ili u izdatku, nitima prama svojoj vrijednosti i smjeru otzaga Lasta. Ne- podipleni se dopisi neupotrebljavaju. Osobna napadaju i čisto sukromno stvari neotkupuju se u ovom Listu. Priložena se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoji 60 novč., a svaki redak svitko 6 novč. i u slučaju opozitajna po što se posuda oglašak i odpravničtvu. Dopisi se nevrataju. Uredništvo i odpravništvo, osim izvanrednih slučajeva, neopisuju, nego putem svoja *Listnice*.

CESAROV DAR.

Njegovo Veličanstvo cesar i kralj dostojao se je darovati 3000 forinlih za ustanovljenje naloga sjemeništa, gdje će se odgajati budući sječenici za Istru i Trst.

Svako istrijsko čeljadje neka dozna za taj plemeniti dar našega znatnoga vladara i neka ga za liepo zdravlje i dobru sreću Bogu preporučiti. A na dan njegovoga srebrnoga pira veličanstveni kresovi po istrijskih gorah i bregovih, neka preko mora oznanjuju, da je vez medju vladarom i narodom hrvatskim tvrd i nerazrečiv, sve od onda, kad ga naši pradjedovi krvlju svojom utvrdiše.

DOPISI.

OSVRT NA OBĆINSKU UPRAVU U ŽMINJU.

(Dalje).

Još bi dozvoljeno, da od 6000 f. zaostavih interesah budu pokriveni svi izvanredni potroški i namireni svi obćinski dugovi, koji iznose oko 3000 f. Napokon sve bi dozvoljeno i ustanovljeno polag od načelnika predloženog proračuna.

Što se tiče dozvoljenog poreza na 1. točki opaza se, da občina Žminjska od god. 1854. poslje prodaje komunala plaća uvijek ne sumo izravne poreze (stibre) nego i ekvivalent na sav razprodani komunal, premda godine 1875 bi načelniku naloženo, da se pobrine prenesti sve prodane čestice ili particele

na kupece i tako i porez; a buduće on toga nije učinio, občina na mesto plaćati godišnja 30 f. poreza, mora plaćati na stolnu svako leto. Takovim upravljanjem imovine obćinske Žminjski podestati nanikli su veliku škodu občini i svim kupeci komunala. K tomu se čine svi slepi.

Ako se dakle od svakoljetnog dohodka obćine sa f. 2428.30 odbije svakoljetni potrosak sa f. 1269.30 preostane obćini od svakoljetnog dohodka još f. 1158.99

Nu dočim sam razložio njezin godišnji dohodak i potrosak, sad mi je izlakući da § 67 i 68 obćinskog zakona g. 1863 ustanovljuju: svakoljetni dohodkom imadu se najprije pokrili svi obćinski troškovi; i § 62 na tretoj stavki dozvoljuje da se preostanek s razlogah vrednih posebnih obzirah može razdieliti medju uboge članove obćine. U Žminjskoj obćini svako ljeto preostanu 1158 f. i 99 nov. dohodka, koj bi se u smislu ovog § 62 mogao razdieliti medju ubožije, koji su s prodajom komunala oštećeni bili, sto nitko nemože tajiti. Ipak niti toga ne zahtjeva upropastjeni Žminjski kmet. Što moli i traži jest ovo, da pošto obćini svako ljeto preostanu 1158 f. 99 nov. dohodka, da bi se baš s njegovih plećah skinuo nezakoniti obostojeci stari obćinji da plaća žitom obćinske sluge, orguljaša, zvonara i grobare, koje mu svako ljeto dolaze na vrata prosjegli svoju plaću, na što se je bila občina po zapisnicah obavljanih i obostojeci u obćinskom uredu, obvezala prije 100

godinah kad občina neimadjaše nikakvog dohodka. Nu sad, kad občina ima svoju dostatnu imovinu, i kad s dočimani dohodci pokriva sve svoje potroske i još preostanu 1158 f., zašto bi se kmeti mčili da imadu svoj teret nositi. Čemu dakle obćini imovina? Čemu obćini preostanek? Čemu zakon 1863 i njegovi §§ 67, 68, 62? Kad siromašni kmet žminjski svejedno nosi staru bazu, premda su mu komunali razprodani bili, koje je prije uzivao.

Nu gosp. orguljaš čovjek od oka, oentivi kmetluku jadikovanje, obavješćen ob obćinskoj imovini, uvidivši da je takova petljarija od kuće do kuće proli njegovu dostojanstvu buduće on i učitelj, uloži na vieće obćinsko 20. Decembra 1876 svoju molbenicu, kojom traži, da mu se ustanovi na mjesto žita novčanu godišnju plaću iz blagajne obćinske. Vieća obćinskih zastupnikah povoljno mu reši molbu i odredi da ga unapred imadu plaćati obćinska blagajna sa godišnjim 100 forinlih. Ovaj zaključak po ulozenom utoku manjine trih zastupnikah bi od Junte Porečke odbit. Proste pak god. 1878 Žminjski kmeti svojom molbenicom prikazanom obćinskomu vjeću na 9 Julija tražiše, da se s njihovih plećah skidne teret plaćati orguljaša žitom, kad občina imade dostatan dohodak na pokriće svojih godišnjih potroskah, odkad je komunale razprodala i po tom njih upropatila i osiromašila. S ovog razloga obćinsko zastupništvo, osim trih zastupnikah, odredi da orguljaša mora plaćati obćinska blagajna godišnjom plaćom sa 100 for. Protj ovomu zaključku opet manjina

uloži na Juntu svoj prosvjed ili protest, te svojim odpisom dne 28 Setembra 1878 Broj 4061 nastupajući se na stari obostojeci obćinji, odsudi Žminjskoga kmeta i unapred nositi staru bazu. Ovi Juntin odpisi, kako je u njem naredljeno, imao je biti objavljen obćinskim zastupnikom u prvom vjeću, sto pak na 28 Decembra 1878 nije bilo ovršeno, s toga obćinsko zastupništvo u samu proračunu za godinu 1879 pridodaje i 100 for. orguljašu. Po tom bi potrosak obćinski za godinu 1879 iznašao 1369 f. i 39 nov.; i još preostaje od godišnjeg dohodka 1058 fr. i 99 novč. i s kojimi bi se morali plaćati i svi ostali sluge obćinski i još bi preostajalo.

Sad pak uvidimo, da se vrši zakon kad se Žminjskog kmeta obtereće s nametom ili Adizionalom. Godine 1871 tadašnje obćinsko zastupništvo obnamljeno zavedljivim i laskavim predlogom svojih bezdušnih vodjah u svom veću odobrilo je napriti kmetu na ledja namet ili adizional sa 5". na izravni porez s namierom smiriti s njim Juntin dug za 2000 f., sto bi ona bila po napried plaćata u ime obćine Žminjske upravi bolnice tršćanske. Junta ga je potvrdila ko sto je zabilježeno u njenom izvješću g. 1871 na strani 10. i naredi, da ga Žminjci imadu plaćati počamši od godine 1872 do 1879 kroz osam godinah. Koliko bi toga duga dosad smireno sadržali obćinski zastupnici izvan načelnika toga neznadu, ipak tvrde, da na koncu tekućeg leta će biti možda smireni, i ostali će stogod još na korist obćini. Pa jeli on zakonit putem ustanovljen? O tom neka svaki sudi. §. 72

HRVATSKÉ NARODNE PĚSMÉ IZ ISTRE.

XLIV.

Lepe Kostrenjke.

(Veprinačka.)

Kostrenjčice mlade, neste se oholo, Pak to vam zavidet svi gradci okolo, Pak to dojtj fanti za vas oženiti, I vam te devojkam tako govoriti: „Blagoslovi Bože, 'se tako devojke Ke su tako lepe belo i rumene. Blagoslovi Bože majku ka vas rodi, I onoga oca, ki vas lepo goji, Blagoslovi Bože se one zavojke, Ke su zavijale prebili život vaš I još onu zibku, ka vas je takala. Tere onu majku, ka vas je dojtla. Vse ča sam obašal širokoga sveta Nisam mogal najti takovoga cveta, Kako u Kostrenjoj mladjalnu dorojku. Ti si dušo moja, ja sam srce tvoje, Pejdi dušo s manom na domište moje.“ Volč. sb.

XLV.

Bakar i Bakarac.

(Veprinačka.)

Dva se grada pokraj mora bele, Jednu Bakar, a drugi Bakarac. Spod Bakarca hladna voda toča, Na koj Mare belo ruho pere, Na njoj pere trideset devojak;

K njima dojde trideset junaci Vsnki zame po jednu devojku, Iz stola j' svoje dverove, I joj kažo velike darove. Volč. sb.

XLVI.

Zlata Jabuka.

(Primorska.)

Igrala je zlata jabuka Na jednom stolu gospodskem. Iz stola j' dule padala, Trin gradon vrata razbila Trogiru i Šibeniku I belu Zadrú nad more. V Zadrú se j' biser prosipal Od trešnje zlata jabuke. Prileli sokol za goro I bere biser pod perje. Zadrani sokolu govore: „No beri sokol bisera, Aš ga j' nam čudo potroba.“ Volč. sb.

XLVII.

Juraj i Vile.

(Veprinačka.)

„O Jure Jurmane! kade si noćeval? „O majko gospoje! u zelenoj dumberavé.“

„O Jure Jurmane! ča si čal il videl? „O majko gospoje! tri vile letuće.“ „O Jure Jurmane! ko su one bile? „O majko gospoje! prva ste bila vi, Prva ste bila vi, a druga vaša heči Druga vaša heči, a trelja ljuba moja.“ „O Jure Jurmane! ča su govorile? „O majko gospoje! prva ste rekla vi, Prva ste rekla vi, pojejno Jurmana. A vaša heči je rekla, ne jejno Jurmana; Pojejno mu konja, koga je manj škoda. A verna ljuba je rekla no jejno ni konja Pojejno kopije, koga j' manje škoda.“ Volč. sb.

XLVIII.

Nikola strašivten.

(Lovranska.)

Miko konja za gradom kovaše, Nijedan ga z duga negledaše, Lugo sestra i ljuba njegova. „Stani sestoro na najvišu poneštru, Tor pogledaj v ono ravno polje, Ako gredu s oružjem junaci.“ „Sad su Miko na sred ravna polja. Oj ti Miko ženska strašivice! Ohne ču te kako him devojku, Klasi ču ti bele svito do tal, Oplest ču te, kako him devojku,

Klasi ču ti orekni peruzini, Posest ču te na zlatu katridu.“ Kad su prišli s oružjem junaci Ter pitaju kade j' mladi Miko. — Miko je mladi drugim putem prošal. — Ova mlada Mikotu spodbajla. „Kako neče, kad mu je sestrica.“ Volč. sb.

XLIX.

Mladé nosi dare iz sajuna.

(Zarička.)

Ča to suška, ča to gro? Lepi Marko iz samnja gre. Ča to nosi, ča to ima? Svilni opletak, svilni trak, I za ruku prsten zlat. Komu ču to darovat? Lepoj Mariji za ljubav. Marko nosi sušan, Kako zlato perje, Da bi zlato bilo, Lepše bi hodilo. Marija nosi sušan, Kako perje zlato, Da bi zlato bilo, Lepše bi hodilo. Volč. sb.

občinskog zakona određuje: Nemoguće usljed §. 67 svi občinski potrošci biti s dolazećimi dohodci pokriveni, tad je občinsko zastupstvo ovlašteno nametnuti namet na sve ravne poreze. U našem slučaju tadašnje občinsko zastupstvo usljed ovog § 72 neimadaše nikakvog razboritog razloga obteretiti Zminjce nekakovim nametom 1. posto od pokrivena godišnjih potrošakah svako leto preostajalo je barem 1000 f. dakle utjerivanjem za dve godine svega dohodka lasno se je moglo smiriti i taj dug 2. posto koncem god. 1870 obćina je imala blizu 3000 fr. zaostavših postotnika, Junta morala je naložiti zastupstvu njihovo iztjerivanje da se izplati dug. 3. posto je moglo od občinske imovine bez svake štete skinuti 2000 fr. na smirenje ovog duga. Jer i godine 1874 je zaključeno bilo odkinuti od imovine občinske 700 f. u glavnici ili kapitalih na smirenje duga što obćina dugovaše Napoleonu Rovisu, koji kad stupi god. 1871 u občinsko zastupstvo dugovaše obćini blizu 700 f. a god. 1874 kad bi izključen odstupi verovnikom 700 f., što je imao imati od obćine na kojih smirenje odobri zastupstvo izručiti mu s imovine 700 f., što je i Junta dakako potvrdila. Tako moglo se učiniti i za smiriti dug Juntin. Kad je Junta taj namet potvrdila, tad nemogu isto, nego suditi, da ona kao i zastupstvo krivim izvješćem bi prevarena, i posljedno krivim izvješćem Zminjski kmet je odsudjen nositi i novu basu, premda obćini svakog leta preostaju 1158 forintih. Da je dakle Zminjski kmet obterćen starim i novim nametom, tomu su krivi oni bezdušnici zidovi, koji brez svakoga uzjudnog odgoja se hvataju velikimi odvjetnicima, pa su kukavice i nezalice, oni, koji mu nedaju dihati, niti biti svoj u svojoj kući. S toga opominjam Zminjskog kmeta, nek otvori oči, nek se daje na knjigu, neka se nepouzda u izrodice i pridolšice, nego u svoje ljude, i nek uztraja ustrpljivo u borbi za svoj narod, dotle dokle ne bude svoj u svojoj kući, jer samo tad ga čeka bolja budućnost i bolja uprava imovinom občinskom.

S Otoka Krka.

Da već jednoč uzmogne naš seljak, valjano i umno gospodariti, svoj zemljišni posjed obdjelavati, sume čuvati i gojiti, marlu timariti, oplemenjivati i t. d. mi smo toga mišljenja, da za postignuće svega toga moralo bi se svojski nastojati, da se što skorije na otoku Krku osnuje jedno gospodarsko društvo za Kvarnerske otoke.

Ovomu velevažnomu i veoma potrebitomu društvu nećemo za sada na

široko opisiviti cilj i svrhu, koju će se nastojati putem njegovim postignuti, nu ako opazili budemo, da ovaj naš skromni članak našao bude zagovaratelja, tad nećemo kasniti putem, ovoga lista prihvatiti i naerl pravilnih iz kojih će moći svaki temeljito proučiti pravi cilj društva.

Za potaknuti ovu ideju među narodom mi se jedino oslanjati možemo na naše vele vredno dušobrižno svećenstvo, ter se stalno ufamo, da će isto u svojem djelokrugu svojski nastojati narodu našem nu potrebnu potrebu gospodarskoga društva predočiti i vrnuće preporučiti.

Mnogim našim gospodarom činit će se na prvi mah, da je veoma nemoguće pomenuto društvo kod nas zasnovati, ali mi od strane naše tvrdimo i stalno smo osvjedočeni, da bratinskom slogom i sporazumljenjem do postignuća prvo navedenoga društva lasno bi se moglo doći.

Svaka napredna zemlja imade ne samo jedno, nego i više gospodarskih društava; tako n. p. imademo mi u Istri jedno gospodarsko društvo u Rovinju nu zalbože od pomenutog društva naši oteoč neuzivaju nikakve koristi.

Imada prilicu svotu troši Istra u gospodarstvene svrhe, ali mi na oteoč nismo stvoreni za uživanje blagodati nego smo ipak zato da budemo uvijek pri plaćanju pokrajinskih adielionala. — (Pitajte i dat će vam se. Nije pametno svu krivnju na druge bacati. Ured.)

Kada drugi za nas malo mare nemojmo braće misliti, da moramo i na dalje u nemaru dane i godine sprovdjati? Nista za to, da nas je maleni broj, nu mi velimo i dozivljeno vam k pameti našu narodnu poslovicu: Kad se bratska sreća slože, ju olovo plivat može.

Naš dieni i slavni otok Krk imade liepu kitu svojih sinova nahodećih se u raznih službah, u ovoj i onoj polovici carsva, ter porosom možemo reći, da gdje god se nahode nikad se svog milog zavičajca ne slide; dapače uvijek nastoje kako bi rodu svomu sborom i tvorom na uhar bili.

Neima tomu mnogo vremena, da smo imali uz ostalu čestitu gospodu hrvatskoga primorja bili takodjer u društvu s dvimi velučljednini sinovi otoka Krka. Mi ovdje nemožemo najti dovoljnih izrazah, da opisemo sve težnje i dobre namjere pomenute gospode naših čestitih i hvadevrednih zemljakah; nego da nam pokazu, kako njim na sreću leži proevat i dobrostanje našega otoka nesklevalhu niti časa kad njim se sgoda pružila upisat se među članove gospodarske podružnice za hr. primorje, tom

jednomo namjerom, da bi pomemita podružnica protegnula blagotvorno svoje djelovanje i na otok Krk.

Koliko smo iz vrlo pouzdanog izvora čuli mogli, hoće gospodarska podružnica za hr. Primorje dragovoljno protegnuti svoj djelokrug i na otok Krk, osobito onda, ako Bog i sreća dade, da mi uživatorimo gospodarsko društvo za Kvarnerske otoke. Naša braća u Hrvatskom Primorju svojom gospodarskom podružnicom podpomagati će naš podhvat i tvorom i slovom; u obće naše gospodarsko društvo stupilo bi tad u uzki savez s gospodarskom podružnicom u Hr. Primorju, ter bi putem prvo recene moglo nabavljati uz povoljne uvjete sjemenje, mlade vočke i ostalo.

Da uzmognemo pako od braće Hrvatskog Primorja uživati blagodati njihove gospodarske Podružnice, mi bi od strane naše preporučili našim imućnijim gospodarom, da se upišu među godišnje članove gospodarske podružnice za hr. Primorje na Rieci, plativ u to ime na godinu 2 forinta. Ovim bi najbolje zasvjedočili, da i mi na oteoč potrebujemo umno gospodarske pouke, bez koje nećemo biti u stanju blagostanje naše popraviti i umnožiti.

U koliko prostor ovog lista dopušta nastojali smo p. n. čitateljem potrebu gospodarskoga društva za naše otoke opisati i preporučiti.

Sada ostaje na vas braće red, da se junački posla latite, a Bog dad, da prvo nego mine ova godišnica, udarimo čvršći temelj gospodarskomu društvu za Kvarnerske otoke.

Ako se pako možda komu od naše braće nedopadaju naši nazori, to bi nas vrlo veselilo, da se putem ovoga lista ob istom predmetu rieč poveđe, da se tako uzmogne što valjanije ovo pitanje na pretres uzeti.

Zapisnik 45. sjednice

zomaljskog odbora u Poroču II. februara 1879.

U trišćanskog Osvetitelja ul. 14. marča o. g.

(Konač)

Prema ustanovam državnoga zakona od 30. aprila 1870 ob uredjenju javne zdravstvenosti, pušta se nadležnosti e. kr. kotarskog kapitanata u Puli utok l. Ra. iz Promontura proti izplati naloženoj mu od glavarstva Pale za trošak paranja jedne krave.

Nalaze se zomaljskoj blagajnici, da utjera, od pojedinih zakupnikah i odborah za odkup od potrošarine, ukupnu svotu od for 93.135 u ime 75% nameta na

potrošarinu a pridružuje se urediti utjeranje toga nameta u kotaru Rovinjskom.

Dozvoljuje se jedanajstorici koji duguju za gospostinu u kotaru pazinskome, da se obustavi ovrha, i daje jim se za uplatu dva godišnja roka pod pogodbom, da odmah stogod malo daju na račun i da plate troškove.

Dopušta se A. Mu. pok. Ma. iz Grdoga (a ne Gherdosella. Up. Uredn). da može uplatiti dug od gospostine, zajedno sa zateznimi kamati, u 6 polugodišnjih obrokah počimajuć od 1. aprila buduće godine, a N. Mu. pok. Pa. i braći mu u Kringi dopušta se, da uplate u tri polugodišnja obroka počimajući od 1. februara o. g.

Povraćaju se, budući nepodpune, nekoje molbe za produženje izplate i razdjeljenje dugovah za gospostinu.

Primaju se različite molbe, da bi se na obroke izplatili dugovi za gospostinu i zatezni kamati.

Opraštaju se S. Ou. zatezni kamati od pred tri godine pod pogodbom, da odmah izplati čieli zaostali dug za gospostinu, kapital i kamate na dielu 1/2, obćine Poroča.

Polag Juntine okružnice od 1877 br. 4918 pristaje se na razne molbe za razdjeljenje dugovah za gospostinu, i za oćišćenje parcelah koje uživaju pojedinci, ako uplate diel duga, koji pada na one parcele, računajuć primjereno polag čistoga katastralnoga dohodka.

Obćinskomu tajniku u Umagu daje se 15 for. remuneracije za poslovanje pri izgonih i drugih priprekah i od g. 1869 do 1878; isto tako 15 forintih obćinskomu tajniku u Pazinu za istu stvar u god. 1878.

Odljiza se tražba A. Pa. iz Lopara, da bi mu sr u ime božje primilo u zajednički zavod za gluho-njeme u Gorici njegova gluho-njenoga sina J. jer je taj već prestupio dobu ustanovljenu od statuta. Povraća se tražba M. udovice Me. iz Novokračinah kojom pita, da se njezina djeca A. i M. uzmu na zemaljski trošak u kakovo javno sirotište.

Obredjuju se i doznačuju: Zomaljskom odboru Dahmatinskom for. 3.11 u ime troškovah predjudjenih za oltjerane Istrane u 4. dielu 1878 godine;

Gradskomu Magistratu u Trstu for. 1230.28 za bolesne njegovane u onoj bolnici mjeseca julja 1876.

Glavarstvu u Puli f. 1053 za troškove u gradskoj bolnici u 3. dielu 1878. za Istrane i tudjince.

Doznačeno je f. 1000 zomaljskom odboru u Gorici za onaj zavod gluho-njenih, a pridružuje se saboru učiniti

I. Što je najliepše.

(Lovranska.)
Zrasla j' jabučica Začula ju boba loza
I kraj vodice Vinova, vinova
Hladna Dunaja, I govori:
Sama sobom govoraše: "Ja sam lepša
"Ja sam lepša Svoga svota
Svega sveta Vinova, vinova. —
Rumena, rumena." —
Začula ju narandica Začula ju devojčica
Zelena, zelena Verena, verena
I govori: I govori:
"Ja sam lepša "Ja sam lepša
Svega sveta Svega sveta
Zelena, zelena." — Verena, verena." —
Vole. sb.

LI. Trava povaljena.

(Lovranska.)
Lopo j' božo Radičovo polje,
Va njom mi ni drovja ni kamenja,

Nego jedna grana orhova;
Pod njom Roža žutu svilu predo
Žutu svilu na zlato vretence.
Va polju ni kapčice volčice,
Po kraj polja hladna voda teče.
Va polju mi j' trava povaljena;
Nisu mi ju vile povalile,
Nego junak i mlada devojka,
Junak kosom, a devojka srpom;
Zlatom srpom helina rukama
Zlatom kosom junačkim rukama.
Pevajući i pripovajući:
"Travo moja ča si povaljena." Vole. sb.

LII. Brat Jo draži od drugiča.

(Lovranska.)
"Hodi Maro, ako si oprala."
"Nisam majko ni dobro počela."
"Ča si, Maro, letni dan delala?"
"Pol' mora sam rožice trgala."
"Si j' jih Maro čuda untrgala?"
"Obo ruke i oba rukava."
"Kemu si jih najreč darovala?"
"Brajnu sam jih brodič nakreala,
A ljubičicu facol navezala."
"Zač jih nisi ljubeu največ dala?"
"Zač ljubičicu druga ču dohavit
A brajnicu ukad nijednoga." Vole. sb.

LIII. Vezen rubac.

(Lovranska.)
Ključca sam zgubila
Od svote Marija,
Ki bi mi jih našal
Bim mu darovala
Facol rakamani,
Koga j' moja majka
Tri leta rubila
A četrto leto
Zlatom rakamala,
Na suzicah prala,
Na srdcu sušila. Vole. sb.

LIV. Opeta vezen rubac.

(Zarička.)
Doletila tica,
Obleta murvicu,
Sela j' na grančicu
Ter mi lepo peva.
Začula je Ane
Z dovete kamare,
Poslala je ona
Vernu slugu svoju:
"Verna slugo moja,
Hodi ti viditi
Ča to lepo peva
Na murvici mojoj.
"Ko su to tičice,
Šaljite jih va goru;
"Ko su to ribice,
Šaljite jih va more;
"Ko su to devojke,
Šaljite jih junakom;
"Ko su to junaci
Šaljite jih devojkam;

"Ko je to dragi moj,
Šaljite ga do mane,
Da mu ja darujem
Nasikani rubac,
Koga je moja mat
Tri leta šikala;
A četvrto leto
Zlatom rikamala;
Na vodi ni peron,
Na suncu ni sušen;
Va suzab je pereu
Na srdaju sušen." Vole. sb.

LIV. Liepa Mare.

(Zarička.)
Lepa Mare papar plela
Poli luga samodrugaa;
Š njom ga j' plela mila majka.
Mila majka govoraše:
"Ti si Maro a ljubim spala."
"Tako majko zdravo bila,
Koliko san ga vidila."
"Još ni ura za polnoć
Da si Maro sina rodi.
Pisali su va Benece.
Ljubi kupi zlatu zikvu,
I sreberne povazube
I suknanju od škrlata
I stomanju fina lakna
I baretu bombazian." Vole. sb.

predloge za povećane troškove i izvanredne radnje.
Obredjen je račun e. kr. kotarskog kapitana u Lošnju o troškovih za razleretne radnje, te mu se doznačuje f. 120.30 na izplatu, i daje mu se daljni predujam od f. 300.

Pogled po svietu.

U Trstu 15. travnja 1879.

Carevinsko vieće, što se bilo odgodilo radi uzkrasnih blagdanah, hoće se priekosutra opet sastati. U posljednjih sjednicah, gdje se vječalo o državnom proračunu, sa svih se stranah mnogo prigovaralo ministarstvu sad radi ovoga, sad radi onoga. Naši su nu slavenski zastupnici po običaju najviše prigovarali radi neizpunjivanja XIX. §. temeljnih carevine zakonah u školi i uredu. Reklo se, da se činovnici u obće vladaju, kao da tog paragrafa i nemaju, naimo gdje se to tiče Slavenah. Na te i tim spodobne tužbe i prigovore ministar je Taaffe odgovorio, da je sadanja vlada nakana strogo paziti na točno vršenje ustavnih zakonah naprama svim jednako narodom. Prigodom tih razpravah uzese dari i nekoi Niemci zagovarati Slavene, rekavši, da je skrajno doba gledati, da i njim omili austrijska državna zajednica. Nas je upravo sram, što moramo još uvijek bilježiti takve prigovore, odgovore i zagovore, jer što koga po božjem zakonu ide, toga mu ljudski zakoni niti dadeše niti oleše, pa ozbiljni o tom ljudi nikad ni govorn nepovodeše. Na koncu konca, i zakon-davei bi i vhide imale znati, gdje se naravski zakoni krše, da se, pisani pod silu vrše.

Sad vele, da će se pokrajinski sabori otvoriti stopram u jesen, toga radi da će izbori za carevinsko vieće biti razpisani negdje junija i julija mjeseca. Usljed toga njemačka se je ustavna stranka u Českoj počela već dogovarati o tom preozbiljnom poslu. U taj primjer valja da se ugledamo i mi, gdje nas god ima, ako nećemo, da budeno viekoma tudje porivalo. Naša braća Česi da su zbilja spremni stupiti u carevinsko vieće, samo ako jih ti u svoje vrijeme nebudu imali hladno dočekati. Mi toga nerazumijemo, jer se politika vlada po pameti, a to znači govoriti po srdeu.

Predsjednik ugarskog parlamenta grof Ghyezy zahvalio se na svojoj časti, a na njegovo je mjesto bio izabran po njem preporučeni narodni zastupnik Szlavy. Naša braća u kraljevini imaju trista mukah sa svojimi saveznicima Ma-

gjarl, koji jih po što po to gledaju novčano upropastiiti, dobro znajući, da su svi drugi ugovori prazna rieč, gdje neimaa potrebita novca, da jih postupno razvijaa i usavršujes.

Čuje se, da će sadanji vojnički vrhovni zapovjednik u Bosni i Hercegovini vojvoda Württemberg odstupiti, a na njegovu da će mjestu ostati general Jovanović. Izravni porezi da će se tamo urediti na onom istom temelju, na kojem su uredjeni i kad nas u Austriji. Na nekoih mjestih da se kršćani nikako nećadu sklonuti, da plaćaju begovom tako zvanu trećinu, dočim da su spremni caru sve dati. U ostalom da se u Bosni i Hercegovini proglasio privremeni zemljišni zakon. Glede Novog Pazara još se pravo nezna, da li je nije li došlo do konačnog sporazumka med Austrijom i Turskom, pa tim ni hoće li neće li Austrija stupiti na put, koji vodi do Egejskog Mora. Mi toga nikako neželimo, otkad vidimo, što se namjerava Bosnom i Hercegovinom, kad i nebi imali pred očima jedinstvo Bugarske, koje bi se tim znatno otežalo, a svakako bi nas zaplelo prije il poslije u strašan rat s Rusijom.

Bugarske stvari još uvijek najviše zanimaju cieti sviet. Dne 3. dođućeg svibnja nebi imalo biti na Balkanskom zemljišću ni jednog ruskog soldata, a ono Rusom kao da se ni najmanje nećuri u domovinu. A i nemari jim se žuriti, dokle se nezna, tko će jih zamieniti, a s druge je strane stalno, da togu sami Turci nemogu ni skusiti. Jer valja znati, da dogovori o nješovitu zaposjedanju Rumelije nisu dojad uspjeli, jedno što se nekoije vhide u to nedadu, a drugo što je Rusija iztaknula drugi predlog, naimo da neka Sultan imenuje zemaljskog upravitelja ili gubernera, tog neka u svem prate i nadziraju povjerenici evropejskih velevlastih, a stražu neka staju rumeljska narodna bugarska vojska pod jednim svim velevlastim zaprijelim vrhovnim zapovjednikom. Taj predlog odgovora najbolje ruskim žrtvam, bugarskim narodnim pravicom i evropejskomu miru, samo ako se nenatje kakav nećovjekoljub da mu na put stane.

U Trnovu okraj Balkana bugarske se stvari razvijaju naravnije. Bugarski je sabor zaključio, da će da ima bugarska kneževina dvie skupštine, veliku i malu, kao što je ima i srbska. Onda neka velika narodna skupština bira kneza, a taj neka se u Trnovu kruni, a u Sofiji stauuje. Knez neka bude nasljedni, a njegovi potomci greke izločne vjere. U bugarsko crkveno jedinstvo neka se

nedira, a obei bugarski Eksarha ili crkveni poglavica neka bude neodvisan od Carigrada. Mi mislimo i želimo, da se tu radi i o neodvislosti od grečkog carigradskog Patrijarke, jer kršćanski narodi, koji nepriznaju Petrova nasljednika, sveobće crkvene glave, nemogu se nego na svoj najveći narodni uštrb pokoriti predstojniku tudje narodne crkve, kao što je greka, otkad se odciepila od sredolježja kršćanskog jedinstva.

Turska se nalazi u najnepoljnijih novčanil okolnostih, pak se na svaki mogući način zapisuje i ovomu i onomu, da dodje do novacah, a nemože pa nemože. Greka nije ni sad izposlovala okruženja svojih granicah po snišlu berlinskog ugovora, akoprem ju u tom podupiru proti Turskoj supodpisane vlade na njezina neprestana pisma i preporuke. Nego nekoije se velevlasti više brinu za židovske livrare u nekoih malih državieh kršćanskih, nego za same kršćane u nekršćanskoj državi turskoj. Ruska, ako možebit i nije u dobru sporazumljenju s Engleskom u svih svjetskih događajih, ipak se neima česa od nje mnogo bojati, jer su sad Engleskoj na tolike strane ruke kruto vezane. U Africi joj neide na bolje, a u Aziji gotovo na gore, jer joj sad prieti i kralj Birmanski. S druge strane je njoj i Franceskoj egipatski podkralj zube pokazao, otkerav iz svog ministarstva njihove pouzdanike, koji su imali nadzirati njegovo novčano slanje gdje su založeni toliki engleski i franceski novci. U Rusiji je kuga prestala, ali prevratna stranka od dane do dne biesni sve to gore, zato su tamošnji vladini ljudi u neprestanoj velikoj brigi. Inčer su pucali i na cara Aleksandra. Talijanski je kralj potpisao za Segredince 10,000 franakah, a Papa 5000. izviše potpisao je papa za rimske katoličke škole ogromnu svotu od 100,000 franakah. Garibaldi se sad nalazi u Rimu, odanle da se misli zaputiti u gornju Italiju. I engleska kraljica Viktorija havi sad na nekom zaselku u Italiji. Talijanski kralj Umberto je pristio život onomu čovjeku što je bio ono na njega pucno. U Americi je bukouno rat med nekimi malim tamošnjimi republikami.

Književne viesti.

Izješće o putiškoj svjetskoj izložbi godine 1878. podneseno trg. obrtničkoj komori po tajnika Milanu Krosčiću. Zagreb 1879. Tako se zove zanimiva knjižica od 60 stranah, gdje nam je pradočeno što je sastavitelj glavnoga opazio na tom svjetskom natjecništu. Opisano je u kratko mjesto i red izložbe, te svaka

država sa svojimi znamenitosti; koncem knjige preporuča pisac, da na budućih izložbah bude poslan hrvatski odiel. A preporuča i domaću izložbu, kao ono god. 1864, na koju bi se imalo pripisati susjedne slovensko krajine, a da bude barem izložba zemaljskih plodinah, gospodarskih spravah i životinje. Napokon kaže o čem treba nastojati da se podigne gospodarstvena snaga hrvatske domovine, a to je podignuti gospodarske, obrtničke i trgovačke zavode; pojednako gojiti vinovu lozu i priredjivati vino; urediti u Zagrebu vinske sajmove; bolje gojiti šljivu i susiti ju na franceski način, po čem bi bila sočnija i teža.

Zao nam je da nemožemo na siro pisati o toj knjižici.

Franina i Jurina.

Fr. A kade si to Juro već toliko vremena?
Ju. Ča misliš, da mi je vavak lazno prekvantice slirat kako tebe!
Fr. Ej pusti ča, ni nam ni jednemu ni drugomu prelanko ne. Si l se naučil onu pesnu, ča si mi neki dan govoril?
Ju. Znam ju svu imam zapisanu, al pristimo ča još za nekoliko vremena; morda je sama opomeca koristila.

Ju. Bil sam tamo gore oko Prezida, da ću kupit kakovu bušu, al ni pusla.
Fr. Ča bi reč?
Ju. Štalo je. Zapeli su meju od hrvatske strani valja kako se je čul glas, da je kuga na blagu; pak zaslože ni miš i svet nezna kud ni kamo.
Fr. Ča bi zapiral meju, ako je oko Delnice svo zbravo. Ter da je i delnička oblast zaprla svoju meju.
Ju. Ma neki neće zato znat.

Ju. Si čul koga to Porečani poslat, da se cesaru pokloni za srebrni pir?
Fr. Ja sam stal, da baruna Polosina, ki je va Debe na diete za zapadni Istru.
Ju. Dobro su tretili!
Fr. Zae?
Ju. Zae barem nećo čuda govorit.
Fr. Aj ako jednu besedu reče, ča više govorit, ča više govorit, leh je va šest let na diete govoril za naše stvari.

Ju. Si stal va „Sloga“ Frane, da so Klaujci prošili, da bi jim se za pleuo jednega luka dalo?
Fr. Stal sam, stal, i pravo su storili.
Ju. Ma ja mislim, da bi bili morali neć obećat.
Fr. Česa?
Ju. A da te malo manje na kravah vozit.
Fr. To pak imaa ti pravo.

Fr. Sada pak ću ti, Juro, povedit jednu pod spovedno ime
Ju. Ča je to, dragi ti?
Fr. Znaš da ćemo brzo bit pozvani da zberemo deputata za Beč. — Neki dan ti pride k mono ta i ta i govori: kamo Frane, mi ćemo zibrat va Beč toga i

LVI.
Djevojka zove junaka u službu.
(Zarička.)
Hod me služit Silvisohe
Jedno leto dan,
Dati ću ti koko moje,
Da jih buš imel.
— Koko imam, ljube nimam,
Srdeu mi ne gre!
Hod me služit Silvisohe
Jedno leto dan,
Dati ću ti pure moje,
Da jih buš imel.
— Pure imam, ljube nimam,
Srdeu mi ne gre.
Hod me služit Silvisohe
Jedno leto dan,
Dati ću ti ovce moje
Da jih buš imel.
— Ovce imam, ljube nimam
Srdeu mi ne gre.
Hod me služit Silvisohe
Jedno leto dan,
Dati ću ti koze moje
Da jih buš imel.
— Koze imam, ljube ntmam
Srdeu mi ne gre.
Hod me služit Silvisohe
Jedno leto dan,

Dati ću ti kravo moje
Da jih buš imel.
— Kravo imam, ljube nimam
Srdeu mi ne gre. —
Hod me služit Silvisohe
Jedno leto dan,
Dati ću ti volo moje
Da jih buš imel.
— Volo imam, ljube nimam
Srdeu mi ne gre. —
Hod me služit Silvisohe
Jedno leto dan,
Dati ću ti konjo moje
Da jih buš imel.
— Konjo imam, ljube nimam
Srdeu mi ne gre. —
Hod me služit Silvisohe
Jedno leto dan,
Dati ću ti samu soba
Da me buš imel.
— Sve to imam, ljubu imam
Sad mi srdeu gre. —
Volč. sb.

LVII.
Što treba junaku.
(Zarička.)
Zaspala je Jele
Na jolovoj grede;
Sedela je majka

Na zlatnoj katrivo.
Prišal je mlad junak
I s tibi ju budi,
A njezina majka
S preslicom ga guli.
„Ne guli ga mat moja.
Srdec mi ga ljubi;
Neg' ubij mu jaučevića,
Ki tri majke duli,
I ubij mu praševića,
Ki po puti tanjga,
I ubij mu kokosa,
Ka po kući slata,
I ubij mu peteha,
Ki tri sela budi;
Umesi mu pogaču,
Od bele pšonice,
Otoči mu vinca
Z najbolje bačvice,
Napravi mu posteljtu
Z devetim' lancuni. Volč. sb.

LVIII.
Svilno rukavice.
(Bersčka.)
Sinoć kragulj prežom bori (?) *)
Z' ono svilna rukavice,
Ke j' Turkinja tanko prela,
Senkinja je prepredala,
*) Valjda: prežombori == prežombori.

Lošnjika je savijala,
Bakarika je sasukala,
Reševića je prepredala,
Kastavka je osnovala,
Vološevića je navila,
Opalijka je salkala,
Lovranka je odrezala,
Mošćenlika očistila,
Berševića pomerila,
A Plominka sakrojila
A Labinika je usila. *)
Pjovajuć se svi prvajni stihovi ponavljaju.
Volč. sb.

LIX.
Bosiljak.
(Zarička.)
Sadila Mara basilak
Voliku lili poli put,
Basilak se zeleni,
Junak mu se veseli.
Ki će basilak vonjat,
Rano mu se je stajat
I friškom vodom zalivat,
Ki će moškata zobat
Z bliza mu ga j' obhajnt;
Ki će dovoju imat
S tibeга mu je pitat.
Volč. sb.

*) Evo najljepšam žensoga diela lijepe nauke. Ured.

